

El llibre de la por

DAVID CIRICI

El llibre de la por

Il·lustracions de Manuel Ortega

edebé

© David Cirici, 2021
© Il·lustracions: Manuel Ortega, 2021

© Ed. Cat: Edebé, 2021
Passeig de Sant Joan Bosco, 62
08017 Barcelona
www.edebe.com

Atenció al client: 902 44 44 41
contacta@edebe.net

Directora de Publicacions: Reina Duarte
Editora de Literatura Infantil: Elisenda Vergés-Bo
Disseny de la col·lecció: Book & Look

1a edició, febrer 2021

ISBN: 978-84-683-5045-5
Dipòsit legal: B. 8403-2020
Imprès a Espanya
Printed in Spain
EGS – Rosari, 2 – Barcelona

Qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra només pot ser realitzada amb l'autorització dels seus titulars, llevat d'excepció prevista per la llei. Adreceu-vos a CEDRO (Centro Español de Derechos Reprográficos) si necessiteu fotocopiar o escanejar fragments d'aquesta obra (www.conlicencia.com; 91 702 19 70 / 93 272 04 45)

Índex

Capítol u	7
Capítol dos	21
Capítol tres	33
Capítol quatre	49
Capítol cinc	65
Capítol sis	83
Capítol set	105
Capítol vuit	123
Capítol nou	135
Capítol deu	145
Capítol onze	161

Capítol u

En Martí no era un nen poruc. De vegades tenia por, com tothom, però no s'espantava si veia una aranya, o si anava per la muntanya i es trobava una vaca enmig del camí. No li feien por ni els capgrossos, ni els pallassos, ni els gronxadors. No li feien por aquesta mena de coses que de vegades fan por als nens porucs. A Roses, no li feia por nadar mar endins fins a les boies de l'Almadrava ni agafar crancs i pops amb les mans. Tampoc s'espantava amb els petards i els coets de Sant Joan.

El foc era una altra cosa. Una nit hi havia hagut un incendi a la casa del costat, al carrer de Verdi, i com que les flames amenaçaven casa seva, la mare l'havia despertat perquè baixés al carrer. Es va posar les

sabates sense mitjons i va baixar les escales amb el pijama. Va passar molta por i molt fred, i aquella mateixa nit va veure un *bò-lic* per primera vegada, darrere el vidre de la porta del jardí. Aleshores encara no en sabia el nom. Semblava un gat aixecat sobre les potes del darrere. Tenia una mica de claror a dins, com la cera d'una espelma encesa. En Martí es va fregar els ulls i ja no el va tornar a veure. Va pensar que devia ser el gat d'algun veí.

La segona vegada va ser un vespre de finals de juliol, a casa la seva àvia, a Roses, durant una febrada que el va fer suar fins que va deixar els llençols ben xops. Feia poc més d'un any que havia esclatat la guerra. A la tarda, l'àvia li havia explicat que havien bombardejat el poble. I entre la febre i les imatges de guerra, li va costar d'adormir-se. Tot just s'acabava de despertar d'un malson terrible: un vaixell de guerra s'enfilava a la riba, embarrancava a la plaça de l'església i començava a disparar els canons contra

les cases. Va obrir els ulls i va veure, en la penombra del capvespre, que alguna cosa s'acabava d'enfilar a l'ampit de la finestra.

Al principi va pensar que era un gat blanc. Es va incorporar una mica i es va espantar. No era un gat. Semblava un homenet ajupit. Tenia les espatlles i el cap com els d'un gat, però sense pèls. Era mig transparent, una mica com les meduses, i tenia dos ulls que brillaven com cuques de llum.

A en Martí li va sortir un crit. La seva mare va córrer a veure què passava, però el *bòlic* ja havia desaparegut.

—Què passa, Martí?

—Que hi havia una cosa a la finestra i m'estava observant.

La seva mare va mirar cap a la finestra.

—Ja no hi ha res. Devia ser un ocell. Un colom. O un gat —va dir. I de seguida li va posar una mà al front—. Encara tens febre.

Li va fer un petó i va tornar a sortir. En Martí es va tornar a adormir. Però més tard, ja de nit, a la claror de la lluna, li va semblar

que el *bòlic* tornava a ser allà, amb el nasset aixafat contra el vidre, mirant dins de l'habitació. En Martí va pensar que era cosa de la febre, com els malsons.

Pocs dies després, ja sense febre, els pares el van portar a la platja perquè prengués el sol. Deien que prendre el sol li aniria bé perquè el seu cos fes vitamines. I allà, a la platja, en va veure dos més. Estava mig adormit, concentrat en els colors que veia amb els ulls tancats, i com canviaven quan premia o afluijava les parpelles, quan de sobte va començar a sentir crits i un soroll espantós, com el que faria un mosquit gegant. Va obrir els ulls i va veure que tothom fugia de la platja i buscava refugi a les primeres cases del poble. Amb les presses, la gent abandonava les sabates, les cistelles, les tovalloles i les ombrel·les. La seva mare l'estirava pel braç perquè s'aixequés. El seu pare el va agafar d'una revolada i se'l va posar a coll.

—Un avió alemany! —va cridar el seu pare. Va fer uns metres més amb en Martí a

coll, però li costava tant avançar que va haver de deixar-lo una altra vegada a la sorra—: Corre!

Aleshores el nen va veure l'avió. Va passar tan a prop dels terrats de les últimes cases del poble, que va fer volar els llençols estesos als terrats. Va travessar tota la platja, es va elevar, va girar, i va tornar a encarar la platja amb aquell bronzit de mosquit gegant.

—Corre, Martí, corre! —va cridar el seu pare.

El nen estava paralytitzat per la por.

A la platja ja no hi quedava ningú. Només els seus pares, ell i un gos que lladrava sense parar i que no s'estava quiet mentre feia voltes sobre ell mateix com si s'hagués tornat boig. I l'avió s'apropava.

El seu pare el va tornar a agafar a coll. Però amb en Martí a sobre, que ja no era una criatura, amb prou feines podia córrer. En Martí estava tan segur que les metralladores de l'avió començarien a disparar, que

es va fer pipí a sobre. El seu pare se'n va adonar, però no va dir res. En Martí sempre recordaria que el seu pare no l'havia renyat i que, d'aquesta manera, la vergonya s'havia desfet com un nuvolet d'estiu. L'avió va girar i es va allunyar sobre el mar.

—Jo també m'he espantat molt —va dir el pare.

Aleshores en Martí va veure els *bòlics*. N'eren tres i treien el cap entre les restes d'un castell de sorra.

—Mira, pare! —va cridar.

El pare va mirar cap al castell, però no va veure res d'estrany.

—Què has vist? —va preguntar.

—Com uns gats blancs i una mica transparents. Amb el cap petit i rodó —va dir el nen—. Però també són una mica com les persones.

—Encara deu tenir febre —va dir la mare.

—Com les persones? —va preguntar el pare.

—Caminen drets.

La mare va tancar els ulls mentre aixecava les celles. El pare va somriure.

—Ah, bé. Deuen ser *bòlics* —va dir el pare.

—Es diuen *bòlics*? Amb be alta?

—Sí. No sé d'on ve aquest nom, però es diuen així. Potser pel cap rodó, com una boleta —va respondre el pare.

En Martí no va tornar a veure *bòlics* fins a finals d'octubre, quan ja eren a Barcelona. Viuen al barri de Gràcia, en una caseta del carrer de Verdi amb un petit jardí que, per a ell, era com una selva. Era dissabte. El dia abans en Martí, amb les seves germanes i la seva mare, havia anat a acomiadar el pare, que se n'anava a la guerra. Els voluntaris anaven amb camions per la Gran Via i la gent omplia les voreres i els balcons per veure'ls passar. Hi havia un mar de pancartes i banderes vermelles, com si la guerra fos una festa. Els camions anaven tan atapeïts de voluntaris que n'hi havia fins i tot a dalt de la cabina del conductor, i des d'allà dalt saludaven amb la gorra, amb la boina o amb la gorreta de

llana, perquè cadascú duia el barret que li semblava bé. De fet, l'única cosa que tenia la pinta d'uniforme eren els pantalons de color de terra i els mocadors vermells que duien al coll. Però el pare d'en Martí en duia dos: un de vermell i un de verd, que li havia donat la seva dona. Les caçadores amb què s'abrigaven eren totes diferents. De tant en tant, un soldat reconeixia un familiar seu entre la gentada, i hi havia crits de comiat, i gent que plorava, i hi havia mares que aixecaven un nadó perquè el seu pare l'agafés en braços i li fes un petó.

El pare d'en Martí també va voler que pujés al camió. Quan en Martí va veure la seva mare des d'allà dalt, i tanta gent que aplaudia i somreia i saludava, va ser molt feliç. Li va semblar que el seu pare era un heroi aclamat per tota la ciutat, i que també l'aplaudien a ell per ser-ne el fill. Es va emocionar tant com el dia que el rei Baltasar, en aquella mateixa avinguda, el va convidar a pujar a la seva carrossa.

En Martí es va quedar amb aquesta alegria i amb l'orgull de tenir un heroi per pare fins que, a la tarda, va sentir la mare que parlava xiuxiuejant amb unes amigues. No entenia ben bé de què parlaven, però sentia que, de tant en tant, n'hi havia una que es posava a plorar i les altres la consolaven. Això el va entristir. Va comprendre que no els feia cap gràcia tenir els marits tan lluny, ariscant la vida, menjant malament, passant fred i dormint poc.

Mentrestant, les seves germanes jugaven a la seva habitació. S'havien fet uns ninots de llana i cartó i representaven una obra de titelles. L'escenari era el respatllet d'una cadira, i un drap de cuina feia de teló. En Martí es va voler afegir al joc, però el van fer fora.

—Tu no en saps —li van dir.

Va tornar a la seva habitació, i com que no suportava ni les rialles ximpletes de les seves germanes ni els plors que li arribaven des de la sala, va sortir al jardí. Era l'hora en què, a la claror esmorteïda d'algunes fines-

tres il·luminades, el jardí es convertia en una selva misteriosa. Els colors havien desaparegut, les fulles de les marqueses eren com llengües enormes d'animals prehistòrics. Les plantes enfiladisses que es recargolaven entre els barrots del reixat eren com serps adormides. En una mena de repte personal, va travessar tot el jardí fins a la figuera, que de nit tenia alguna cosa de monstre amb tentacles, i la por li va fer pensar que el soroll de les seves passes sobre la grava era el de les d'algú altre. O eren els *bòlics*?

Els va veure de sobte, amagats entre els bambús. Va veure uns ulls il·luminats, i de seguida unes formes que s'esmunyien entre les plantes. No els va veure prou bé per saber quants eren ni per descriure'ls amb detall, però li va semblar que tenien les cames fines i els peus molt grans. Es va espantar. Es va posar a córrer sense mirar enrere i va tornar a la seva habitació. Després, ja amb el nas al vidre, els va voler tornar a veure, però ja no va veure res més. Va estar molta esto-

na mirant, fins que la mare va preguntar-li, sense obrir la porta, si ja havia fet els deures. Va recordar que li faltaven uns exercicis de francès i s'hi vaig posar. Però, de tant en tant, no podia evitar-ho: s'havia d'aixecar a mirar a veure si tornava a descobrir-los entre els bambús.

Li arribaven, de lluny, el xiuxiueig de la conversa de la mare amb les seves amigues, les veuetes de titella que feien les seves germanes i el tic-tac del rellotge de pèndola del rebedor. Se sentia angoixat. Pensava en el seu pare. Havia sentit parlar de les trinxeres, del fang i dels ferits. Del xiulet que feien les bales. Del soroll que feien els tancs. Del rugit dels avions. Tenia ganes de sortir de l'habitació i buscar la protecció de la seva mare. Li confessaria que tenia por. Però no ho va fer. Ara la mare no podia estar per ell. Estava trista. I una d'aquelles dones tornava a plorar.

Aleshores va tenir la mateixa sensació freda que l'envoltava, de vegades, quan

feia el corredor a les fosques. Li va semblar que el llum de l'habitació feia menys claror. Tenia por i no sabia ben bé de què. Tenia por des del dia que havien començat a sonar les alarmes a Barcelona. En Martí era a l'escola i la senyoreta Carmen va demanar als nens que es fiquessin a sota de les taules. Gairebé tots, animats per la senyoreta, es van posar a cantar «En Joan petit quan balla» mentre el terra tremolava i tots els gossos del barri començaven a lladrar.

Sempre que sonaven les alarmes es refugiaven sota les taules, perquè no hi havia cap refugi a prop de l'escola. En Martí era incapaç de cantar perquè es moria de por. Tremolava i tancava els punys amb tanta força que les ungles se li clavaven al palmell. Pensava que una bomba cauria sobre l'escola i es quedarien allà, sota les taules, enterrats per sempre més. Tampoc aleshores era capaç de dir-ho a ningú, de confessar-ho a la senyoreta, de dir: «Tinc por» o de posar-se a plorar. S'ho quedava dins, en silenci.

De vegades la senyoreta li deia que no era bo quedar-s'ho per a ell.

—Si tens por, Martí, ho has de dir. No t'ha de fer vergonya. No és bo que t'ho quedis per a tu. És millor explicar-ho. Compartir-ho.

Però l'única cosa que aconseguia la senyoreta era que en Martí s'esforcés a cantar «En Joan petit quan balla» i a fer veure que no tenia gens de por.